



โอบกอดยุโรปเยือนเมืองเคลีร์ฟ ประเทศราชรัฐลักเซมเบิร์ก (Luxembourg)



ดร.ธนิต มะลิสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ข้าราชการบำนาญ



ภาพที่ 1 สถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้าง

คุณอิริคและคุณจรรยาดี เจ้าบ้าน (host family) บอกเราล่วงหน้าแล้วว่าวันหยุดสัปดาห์นี้จะพาไปเที่ยวเมืองเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในประเทศลักเซมเบิร์ก คือเมือง เคลีร์ฟ Clervaux (Cite de Clervaux) อยู่ห่างจากบ้านพักเราราว 250 กิโลเมตรเศษ

วันเสาร์ที่ 2 พฤษภาคม 2558 จัดการอาหารเช้าด้วยครัวซองต์ กับกาแฟร้อน บางคนยังติดใจที่จะอุ่นข้าวกินเช้านี้เพราะจะอึดท้องกว่ากัน ผมต้องหาอะไรรองท้องก่อนจะกินยารักษาโรคประจำตัวคือความดันและเบาหวาน เสร็จแล้วเตรียมเสื้อผ้าอย่างพร้อมที่จะผจญกับอากาศหนาว

ช่วงนี้แม้จะเป็นช่วงฤดูใบไม้ผลิ (spring season) แต่อากาศยังหนาวเย็นระดับ 10-15 องศาเซลเซียสทุกแห่ง อากาศหนาวเย็นเป็นเรื่องที่คนสูงอายุไม่พึงประสงค์อยู่แล้ว ผมสวมเสื้อผ้า 4 ชั้นทุกครั้ง แต่กระนั้นก็ยังไม่วางใจนัก ขอหอบหิ้วเสื้อโค้ตอย่างหนาและหนักติดตัวไปด้วยเสมอ เพื่อประกันความแปรปรวนของลมฟ้าอากาศข้างหน้า ซึ่งไม่มีโอกาสทราบได้

เจ้าบ้านรับอาสาขับรถพาไปเที่ยวด้วยตนเอง เพราะเมืองที่จะไปวันนี้เขาเองก็ยังไม่เคยไปมาก่อน ได้เตรียมหาข้อมูลสำคัญเพื่อให้พวกเราได้เที่ยวล่วงหน้าก่อนแล้ว

ออกจากบ้านเมื่อเวลา 10.00 โมงตรง คุณอิริคมีอารมณ์ดีตลอดเวลาขณะขับรถ วันวานมีตลาดนัดท้องถิ่น ไปได้แผ่นซีดีเพลงชุดของแฟรงค์ ซีเนตรา เพลงเก๋ารวม 20 เพลงจึงเปิดเพลงให้เราฟังกันตลอดเส้นทางเดินทาง พร้อมฮัมเพลงตามไปอย่างอารมณ์ดี

สภาพอากาศวันนี้ดี แม้ท้องฟ้าจะไม่ปลอดโปร่งนัก ออกจะครึ้ม ๆ ทางใต้เส้นทางที่กำลังเดินทาง เราใช้เส้นทางระหว่างประเทศสาย E 25 ซึ่งจะผ่านเมืองบาสตองน์ (Bastogne) ของเบลเยียม ระหว่างทางคุณอิริคจะอธิบายให้เราฟังว่าอะไรเป็นอะไรในพื้นที่ ทำไมถึงต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเป็นประโยชน์ในการบันทึกเรื่องราวไปในตัวด้วย

ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างประเทศเบลเยียมและลักเซมเบิร์กดีมาก ๆ จราจรหกช่องทางจากเบลเยียมและจะปรับเป็นสองเส้นทางจราจรเมื่อเข้าเขตประเทศลักเซมเบิร์ก เครื่องหมายและสัญญาณจราจรมีให้เห็นเด่นชัดเป็นระยะ ๆ ไป

เนื่องจากทั้งสองประเทศนี้มีพื้นที่ลักษณะเป็นเนินสูงต่ำโดยตลอด สองข้างทางจะมีต้นไม้อายุมากไม่ต่ำกว่า ๗๐-๘๐ ปี ปลูกเรียงรายข้างทาง เป็นพวกไม้สนและไม้ยืนต้นอื่น ๆ จนมีลักษณะเป็นอุโมงค์ต้นไม้ระหว่างรถวิ่งผ่านไป รมรื่นและสร้างธรรมชาติให้งดงามมากยิ่งขึ้น

คุณอิริคเคร่งครัดเรื่องปฏิบัติตามป้ายสัญญาณจราจรระหว่างขับรถมาก ช่วงไหนที่กำหนดความเร็วไว้ก็จะปฏิบัติตาม จนบางครั้งผมยังแปลกใจที่รถวิ่งอยู่ดี ๆ ก็จะมีเบรคชะลอรถเอาดี ๆ เป็นเพราะป้ายสัญญาณข้างทางกำหนดความเร็วลดลง จึงต้องปฏิบัติตามทันที ถนนหลวงทุกแห่งจะมีกล้องบันทึกควบคุมความเร็วอัตโนมัติไว้เป็นระยะ ๆ เพื่อบันทึกการจราจร



ภาพที่ 2 - 3 สะพานสำหรับสัตว์ป่าข้ามพื้นที่

ถนนหลวงที่ผ่านป่าไม้จะมีรั้วลวดโลหะกั้นไว้ คุณอิริคชี้ให้ดู อธิบายให้ฟังว่าบริเวณนี้เป็นป่าไม้ที่มีสัตว์ป่าข้ามไปมาโดยอาศัยสะพานข้ามถนนที่มีอยู่เป็นระยะ แต่สัตว์อาจไม่กล้าข้ามสะพานที่ทำให้ก็ได้ จึงต้องเอาต้นไม้กระถางมาวางขอบสะพานป้องกันแสงไฟและเสียงรถยนต์บริเวณที่ให้สัตว์ข้ามไปมา หรือทำภาพสัตว์ไว้เพื่อบอกให้ผู้ขับขี่ทราบว่าเป็นสะพานสำหรับให้สัตว์ข้าม ไม่ทำเสียงดังหรือส่องไฟสูงเป็นต้น ป้ายสัญญาณบอกเตือนผู้ขับขี่จะเห็นชัดเจนหน้าโดยตลอด

ฟังเพลงเก่าของแฟรงค์ ซิเนตรา ตลอดเส้นทางเป็นการรำลึกถึงความไพเราะของบทเพลงในอดีตที่คนรุ่นผมคุ้นเคย ความงดงามของธรรมชาติรอบข้างขณะผ่านไป ปลูกแว้งค์ผมให้ตื่นตลอดเวลา ไม่ว่าจะป็นต้นไม้ป่าสน แปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือกลุ่มอาคารบ้านพักในฟาร์ม ซึ่งเคยได้เห็นเพียงในภาพจากสารคดีต่างประเทศในทีวี ให้เป็นภาพแห่งความจริงขึ้นมา

ผมไม่เคยว่างหรือหลับทุกครั้งที่นั่งรถคู่กับคุณอิริคซึ่งทำหน้าที่ขับรถได้อย่างมั่นใจ บางเวลา ก็จะยกกระจกแดงหรือลิโพกระป๋องขึ้นตี๋ม ยังกึกก้องใจว่าเครื่องตี๋มซูก้าหลังของไทยนี้ก็ไม่เลว อยู่ในตลาดเครื่องตี๋มของต่างประเทศได้

ระหว่างการเดินทางผมจะไม่ทำลายสมาธิคุณอิริค ด้วยการไต่ถามอะไรต่อไต่ถามอะไร ถ้าเขาอยากบอกเขาก็จะบอกเราเอง เพราะคุณอิริคก็ไม่ถนัดจะอธิบายให้ผมฟังเป็นภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง ปกติในชีวิตประจำวันของชาวเบลเยียมจะใช้แต่ภาษาฝรั่งเศสเป็นหลัก

เขตพรมแดนระหว่างประเทศจะมีเพียงป้ายสัญลักษณ์รูปดาวเป็นวงกลม แจ้งประเทศที่จะเข้าไปเท่านั้น เนื่องจากเป็นกลุ่มเซงเก้นของประเทศในทวีปยุโรป (ความตกลงเซงเก้น ; อังกฤษ: Schengen Agreement) เป็นความตกลงระหว่างประเทศส่วนใหญ่ในทวีปยุโรปอันให้สัตยาบันเมื่อ พ.ศ. 2528 สำคัญเป็นการอนุญาตให้สมาชิกในกลุ่มสามารถเดินทางระหว่างกันโดยไม่ต้องถือหนังสือเดินทาง

ข้อตกลงดังกล่าวนี้มีผลต่อประชากร 4 ล้านคนใน 24 ประเทศ (21 ธันวาคม พ.ศ.2550) ครอบคลุมเนื้อที่ 4,428,633 ตารางกิโลเมตร (1,648,128 ตารางไมล์) นอกจากนั้นยังให้การอนุญาตชั่วคราวกับผู้ถือใบอนุญาตเซงเก้น (Schengen Visa) มีสิทธิในการเดินทางได้ชั่วคราวในประเทศสมาชิก โดยถือใบอนุญาตใบเดียวตามสนธิสัญญาอัมสเตอร์ดัม (Treaty of Amsterdam) ข้อตกลงและตัดสินใจทุกข้อของความตกลงเซงเก้นกลายเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายของสหภาพยุโรป (อ้างอิง)

การเดินทางข้ามประเทศของเราที่ผ่านมา เช่น ประเทศเยอรมัน, ฝรั่งเศส, เนเธอร์แลนด์และลักเซมเบิร์กนั้น จึงไม่มีพิธีการตรวจหนังสือเดินทางและวีซ่าแต่ประการใด แต่เราต้องนำหนังสือเดินทางนี้ไว้กับตัวโดยตลอดในการเดินทางไปไหนต่อไหน แม้ในประเทศเบลเยียมเองก็ตาม



ภาพที่ 4 รถถังอเมริกัน อนุสรณ์ยุทธโศกกรรมสงคราม



ภาพที่ 5 - 6 พิพิธภัณฑสถานสงคราม

ใช้เวลาในการเดินทางราวชั่วโมงเศษก็จะข้ามพรมแดนเข้าประเทศลักเซมเบิร์ก ขณะผ่านพิพิธภัณฑสถานโลกครั้งที่สอง (Bastogne Ardennes Museum) เมื่อพันธมิตรประเทศซึ่งมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ต่อสู้ช่วยเหลือชาวเมืองบาสตองน์ (Bastogne) จากทหารนาซีเยอรมันนี่ เป็นการต่อสู้ด้วยยุทธวิธีอาวุธหนักอย่างรถถังซึ่งยังหลงเหลือไว้เป็นอนุสรณ์ตั้งแสดงไว้ตามเมืองต่าง ๆ ในปัจจุบัน

ผมกับคุณปริชัย ลงไปดูพิพิธภัณฑสถานดังกล่าว เป็นอาคารเล็ก ๆ ด้านหน้ามีเสาธงของเบลเยียมและอเมริกาตั้งเคียงคู่กัน มีภาพขนาดใหญ่แสดงถึงยุทธการต่อสู้ในสงคราม และรถถังอเมริกันจอดให้เห็น ส่วนภายในจัดแสดงเหตุการณ์การสู้รบเป็นหุ่นจำลอง มีอาวุธยุทธภัณฑ์ เสื้อผ้าทหารต่าง ๆ จัดแสดง ไปเมียมมองทางเข้าหน้าพิพิธภัณฑ

มีพนักงานสาวนั่งอยู่คนเดียว ไม่ทันได้สังเกตอย่างละเอียดเรื่องค่าธรรมเนียมเข้าชม จึงบันทึกภาพด้านหน้ารวมทั้งสาวที่นั่งอยู่เดี่ยวด้วย เธอก็เฉย ๆ จึงเดินเข้าไปในอาคารแสดงอีกสองสามก้าว

ที่นี่แหละได้ยินเสียงเธอเอะอะ ฟังไม่เข้าใจแต่แน่ใจว่าไม่ใช่เรื่องดีแน่ จึงถอยออกมา หลังบันทึกภาพไปแล้ว 2-3 ภาพ เห็นเธอชี้ให้อ่านประกาศแผ่นเล็ก ๆ ตั้งไว้หน้าเธอนั้นแหละ จึงลองชะโงกเข้าไปดูใกล้ ๆ ป้าย ข้อความเป็นภาษาอังกฤษ ได้ความว่าเป็นประกาศการเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชมพิพิธภัณฑ์นี้คนละ 8 ยูโร ขอโทษเธอที่ไม่ได้สังเกตเห็นป้าย

เดินออกมาอย่างเสียดายมาก ๆ หากจะต้องควักกระเป๋าจ่ายเงินค่าเข้าชมครั้งนี้ ส่วนคุณปรีชัย ซึ่งสังเกตการณ์อยู่หน้าทางเข้า เห็นเหตุการณ์พอดี บอกว่าค่าเข้าดูตั้ง 8 ยูโร ใครจะดูนะ? ขณะนั้นก็ไม่เห็นมีใครอยู่ในพิพิธภัณฑ์สักคน

ถ่ายภาพกับรถถังที่จัดแสดงไว้หน้าพิพิธภัณฑ์แทน ก่อนที่จะชวนกันกลับไปขึ้นรถที่พรรคพวกนั่งรอกันอยู่แล้ว เพราะพิพิธภัณฑ์ที่นี้เองที่ทำให้ผมต้องสนใจสารคดีการรบในสมรภูมิป่าอาร์เดน (Ardennes) เมืองบาสตองน์ ได้ติดตามสารคดีสงครามโลกครั้งที่สองมาโดยตลอด



ภาพที่ 7 - 8 ห้างจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไวน์ที่ใหญ่มาก เขตประเทศลักเซมเบิร์ก

คุณอีริคซ์ปรดมุ่งหน้าต่อไปอีกอึดใจเดียวก็ข้ามพรมแดนมายังลักเซมเบิร์ก แวะจอตรถที่ห้างเอชแอนด์เอ็ม (H&M) บอกว่าจะแวะซื้อไวน์กับแชมเปญกันหน่อย เพราะที่นี่ราคาถูกกว่าที่ประเทศเบลเยียม มีเครื่องดื่มประเภทไวน์ยี่ห้อต่าง ๆ มากมายรวมทั้งแชมเปญ เบียร์ บรันดี วิสกี้และอื่น ๆ มากมายหลายยี่ห้อ ตั้งโชว์และมีตัวอย่างไวน์ให้ชิมอีกด้วย

เราเลยสนุกสนานกับการได้ทดสอบชิมไวน์ชนิดต่าง ๆ คุณปรีชัยและคุณอีริคเลือกได้คนละ ๓-๔ ขวด ผมไม่ถนัดนักเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงไม่ทราบว่าเป็นไวน์อันไหนรสดีหรือไม่ดีแค่ไหน ได้แต่เดินดูรูปร่างขวดไวน์ บรันดีและวิสกี้ ที่มีรูปร่างแตกต่างกันไป ไวน์ราคาสูง ๆ เขาจะเก็บไว้ในตู้โชว์โดยเฉพาะอย่างเช่นราคาขวดละ 564.35 ยูโร (ราว 22,035 บาท) เวลาจะซื้อต้องให้พนักงานชายมาไขตู้เอาให้ เป็นความรู้และประสบการณ์ใหม่จริง ๆ ที่ได้เห็นคลังไวน์จำหน่ายมากมายเช่นนี้

ใช้เวลาเดินชมสินค้าและไวน์ชนิดต่าง ๆ ในห้างซึ่งสังเกตว่าลูกค้าเป็นผู้ชายสูงอายุส่วนใหญ่ เดินด้อม ๆ มอง ๆ ดูไวน์และเครื่องดื่มต่าง ๆ อย่างไม่จำกัดเวลา ว่ากันตามความเป็นจริงนะหากจะเดินดูยี่ห้อและชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พวกนี้ให้หมดทั้งห้างร้านแล้ว คงต้องใช้เวลาทั้งวันแน่ ๆ สินค้าพวกผักสด ผลไม้และเนื้อสัตว์มีมากชนิดให้ซื้อหาได้ เปรียบเทียบคุณภาพกับของเราแล้วก็ไม่น่าจะแตกต่างกันมากนัก เพราะเมื่อเทียบราคาสินค้าแล้ว ของเราน่าจะดีและประหยัดสตาจมากกว่า ห้างใหญ่ ๆ จะมีดอกไม้และไม้ดอกไม้ประดับตั้งโชว์จำหน่ายไว้ทุกแห่ง คุณภาพดีมากสมกับราคาเช่นเดียวกัน

ใช้เวลาเดินเลือกสินค้าที่ห้างนี้อยู่ราวชั่วโมงเศษด้วยความเพลิดเพลิน อีกอย่างหนึ่งที่น่าพึงพอใจมากก็คือ บริการห้องน้ำมีไว้บริการลูกค้าฟรี สะอาดสะอาด เรื่องห้องน้ำนี้เป็นปัญหามากจริง ๆ ห้องน้ำสาธารณะในประเทศยุโรปจะเก็บเงินค่าใช้บริการครั้งละ 40-50 เซนต์ยูโร (ราว 16-19 บาท) ร้านอาหารบางแห่งหากไม่ได้เป็นลูกค้าที่สั่งอาหารหรือเครื่องดื่มของร้านขณะนั้น หากจะใช้บริการห้องน้ำของร้าน จะต้องเสียค่าบริการคนละ 1 ยูโร (39 บาท)

เอาทีเดียว ห้องน้ำสาธารณะดี ๆ ที่ควรพูดถึง ต้องที่นครปารีส ทุกอย่างเป็นอัตโนมัติหมด แต่ต้องใช้เป็นด้วย

ราชรัฐลักเซมเบิร์ก (Luxembourg) เป็นหนึ่งในประเทศที่มีขนาดเล็กที่สุดในยุโรป และมีขนาดเป็นอันดับ 167 ของโลก พื้นที่ทั่วประเทศ 2,586 ตารางกิโลเมตร ทางตะวันตกของประเทศ มีพรมแดนติดกับจังหวัดลักเซมเบิร์กของเบลเยียม ซึ่งมีพื้นที่ใหญ่ (4,332 ตารางกิโลเมตร) เกือบสองเท่าของประเทศลักเซมเบิร์ก ทางตอนเหนือของประเทศ เป็นเนินเขาและภูเขาเตี้ย ๆ จุดสูงสุดอยู่ที่ Buurgplaatz มีความสูง 559 เมตร พื้นที่อื่น ๆ มักจะเป็นเนินเขาเตี้ย ๆ เช่นกัน เป็นประเทศที่มั่งคั่ง 1 ใน 4 ของโลกเอาทีเดียว (อ้างอิง)



ภาพที่ 9 - 10 บรรยากาศธรรมชาติป่าและทุ่งหญ้าข้างทาง

เดินทางต่อไปอีกราวชั่วโมงเศษก็ถึงเมือง Clervaux (Cite de Clervaux) เป็นเมืองเล็ก ๆ ในลักเซมเบิร์ก (Luxembourgish: Klierf, German: Clerf) ที่เกี่ยวข้องกับสงครามโลกครั้งที่ 2 อีกเช่นเคย เส้นทางที่จะไปเป็นถนนสองช่องทางจราจร ผ่านป่าสนและไม้ใหญ่ชนิดต่าง ๆ มีสีสนแตกต่างกันไป



ภาพที่ 11 ฟาร์มปศุสัตว์ เมือง Clervaux ประเทศ Luxembourg

ความงดงามของธรรมชาติพื้นที่แถบนี้ มีพรรณไม้ป่าและไม้สนนี้ทำให้รู้สึกอบอุ่นใจและสงบเยือกเย็นทัศนียภาพสองข้างทางเป็นเสน่ห์ของธรรมชาติจริง ๆ ภูมิประเทศซึ่งเป็นเนินเขาต่างระดับและคดเคี้ยวไปมาจึงเหมือนกับภาพวาดในจินตนาการ

ช่วงที่รถผ่านซุ้มต้นไม้ใหญ่นั้นจึงดูเหมือนเราอยู่ในอุโมงค์ธรรมชาติ เป็นความตื่นตาตื่นใจอย่างมาก ถนนแม้จะมีสองช่องทางจราจร แต่มีเส้นสัญญาณจราจรสีขาวบนพื้นถนนชัดเจน ทำให้คิดว่ามีผู้คนใช้ถนนเหล่านี้คงไม่มากนัก น่าจะมีรถยนต์ผ่านมาสักคัน หรือเป็นเพราะทางการดูแลถนนอย่างดีตลอดเวลาก็ได้

เมือง Clervaux อยู่ในหุบเขา มีลำธารน้ำใสแจ้วไหลผ่านเสียงดัง แต่คงเย็นเฉียบน่าดู อุณหภูมิที่ 12 องศาเซลเซียส ทั้งที่อากาศสดใสวันนี้ อาคารที่นี่เป็นสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม สีสดใส เช่นสีเหลือง สีอิฐ และขาว รูปแบบอาคารก็คล้าย ๆ กันในประเทศทางยุโรป



ภาพที่ 12 - 13 บรรยากาศย่านธุรกิจเมือง Clervaux



ภาพที่ 14 อนุสาวรีย์ทหารอเมริกัน

ถนนมีลักษณะแคบ พื้นถนนสร้างด้วยหินสกัดเป็นก้อนสี่เหลี่ยม เข้าใจว่าทนทานมาก มีร้านค้าขายสินค้าพวกเสื้อผ้า ของที่ระลึก เครื่องใช้ครัวเรือน ธนาคาร โรงแรมและร้านอาหาร มีพื้นที่เปิดเป็นลานกว้างแต่ร่มรื่นด้วยไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับกระถาง ร้านอาหารเครื่องตั้งโต๊ะและมานั่งไว้ด้านนอกอาคาร หรือต่อระเบียงเป็นเรือนกระจก เพื่อให้โปร่งและอบอุ่น ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงมีผลให้เกิดอนุสรณ์สถานวีรกรรมของทหารอเมริกัน ที่เข้ามาปกป้องอิสรภาพให้ชาวเมืองเห็นอยู่ทั่วไป

ขณะนั้นเป็นเวลาบ่ายโมงกว่า จอดรถในที่จอดรถสาธารณะแบบหยอดเหรียญของเมืองแล้ว จึงออกเดิน Clervaux เป็นเมืองเล็ก ๆ เจียบสงบอยู่ในหุบเขา มีสาธารณูปโภคครบครัน มีทางรถไฟและถนนหลวงผ่าน แม้แต่ภัตตาคารอาหารจีนของโรงแรมก็ยังมี ร้านค้าค่อนข้างเจียบ จะเห็นก็แต่นักท่องเที่ยวจากที่ต่าง ๆ ที่เดินกันเป็นกลุ่ม ๆ โต๊ะที่นั่งนอกร้านกาแฟของห้องอาหารมีอยู่ทั่วไปเหมือนเชื้อเชิญให้ใช้บริการ บริเวณจัตุรัสเมืองเป็นพื้นที่โล่ง มีโรงแรมและห้องอาหารของโรงแรมอยู่โดยรอบ ลูกค้าเริ่มทยอยมากันมากขึ้นหลังเรามาถึงสักครู่ใหญ่

คุณอิริคาเราทั้งหมด 5 คนไปใช้บริการของห้องอาหารของโรงแรมที่น่าจะใหญ่ที่สุดของเมือง คือโรงแรม โคมเนอร์ (Hotel Koener) ตั้งอยู่ริมลำธารมองเห็นถนนหลวงด้านหลังโรงแรมไกลออกไป เราเลือกนั่งในระเบียงเรือนกระจก โรงแรมนี้ดูสะอาดสะอ้านมาก นอกเรือนกระจกก็ยังมีตั้งโต๊ะอาหารตามแบบฉบับของฝรั่งที่ชอบนั่งดื่มข้างนอกอบแดดกัน เพราะอากาศหนาวเย็นนั่นเอง

พนักงานเอารายการอาหารมาให้ดูคนละชุด แต่เรายกให้เจ้าบ้านจัดการ ตามรายการและคำแนะนำอาหาร ผมกับคุณปรีชัยสั่งชุดเนื้อแกะย่าง ซึ่งเป็นสองชุดสุดท้ายพอดี ส่วนคนอื่น ๆ ได้ปลาและหมูตามลำดับ เราถูกเสิร์ฟด้วยซูปคล้ายฟักทองเป็นอาหารเรียกน้ำย่อยเป็นอย่างแรก คุณปรีชัยลองชิมดูก็ยืนยันว่าน่าจะใช้ซูปฟักทองบอกว่าอร่อยดี มีขนมปังเปลือกแข็งชิ้นบาง ๆ ให้เรากินกับเนยอีกตะกั่วเล็ก ๆ

ขณะนั้นเป็นเวลาเกือบบ่ายสองโมงแล้วนี่นาถึงได้รู้สึกหิวขึ้นมาบ้าง รออาหารหลักที่จะตามมาอยู่พักใหญ่ จนต้องเดินไปดูเอกสารแจกที่ร้านค้าและธุรกิจการท่องเที่ยว นำมาวางให้ผู้สนใจหยิบไปอ่านได้ ลองพลิก ๆ ดูข้างใน ภาพสวยแต่สื่อสารกันไม่ได้เพราะเป็นภาษาดัตช์ และฝรั่งเศส



ภาพที่ 15 อาหารมื้อบ่าย ที่โรงแรม Koener เมือง Clervaux

เมื่ออาหารหลักลงเสิร์ฟ คุณกมลมองหน้าผมโดยไม่พูดอะไร แต่ทลายใจได้ว่าคงตกใจนิด ๆ ที่อาหารมาจานใหญ่เบ้อเริ่ม เป็นหมอบพร้อมผักต้มราดซอสมาเรียบร้อย ส่วนของผมกับคุณปรีชัยเป็นแกะอย่างจานใหญ่เท่ากันพร้อมถั่วฝักยาวและมันฝรั่งต้ม ไม่มีซอสราดมาด้วยเหมือนเมนูหมอบ ส่วนของคุณจรรยาดีเจ้าบ้านผู้คุ้นเคยอยู่ประเทศเบลเยียมมานานกว่าสามสิบปี ไม่พูดอะไรเหมือนอย่างจะคุ้นเคยอาหารฝรั่งที่เป็นปลาอบกับผักนึ่งพวกนี้มาก่อน

สักอึดใจพนักงานก็เอาเฟรนช์ฟราย หรือมันฝรั่งทอดอีกตะกร้าใหญ่มาลงบนโต๊ะสำหรับเราห้าคน นึกในใจนะว่าแค่เคลียร์อาหารในจานของเราให้หมดก็นับว่าเก่งแล้ว ก็เป็นอย่างที่คิด คือเกือบจะไม่มีใครแตะเฟรนช์ฟราย ยกเว้นคุณอิริคและคุณปรีชัย ซึ่งปกติจะไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ เรื่องการปล่อยให้อาหารเหลือ ผมบอกคุณกมลว่าเอากลับไปกินบ้านก็ได้เนี่ย ของที่กินไม่หมดนี่ แต่คุณจรรยาดีเจ้าบ้านห้ามทันทีว่าไม่ต้องเอากลับเพราะพอเย็นแล้วไม่มีใครกินหรอก สุดท้ายพนักงานเก็บจานเฟรนช์ฟรายที่เหลือเกือบเต็มตะกร้านั้นก็กลับไปหมด

หลังจ่ายสตางค์แล้ว มีเสียงบ่นเล็ก ๆ จากคุณกมลว่า เมื่อตะกี้ได้ขอแบ่งเนื้อแกะอย่างจากคุณปรีชัย มาชิมดู พอเนื้อเข้าปากนะแทบจะทำเอวางอาหารเราขายหน้า เมื่อได้กลิ่นสาบเนื้อแพะ จะอาเจียนให้ได้ ต้องรีบดื่มเบียร์ห้ามเอาไว้อีกทันที คุณปรีชัยกับผมได้เนื้อแกะอย่างครั้งนี้ก็ทำเอากล้ากลืนพอควร เพราะเนื้อเหนียว ตัดมันด้วยเลื่อยต้องออกแรงเฉือนเป็นชิ้นย่อย ทუნงานเคี้ยวฟันปลอมของผมทั้งปาก ที่ต้องใช้ความพยายามสูงเป็นพิเศษ เป็นอาหารมื้อประทับใจไปนาน เรื่องอาหารประเภทเนื้อสัตว์ คิดถึงซอสชนิดต่าง ๆ ในบ้านเราที่จะช่วยกระตุ้นความอร่อยได้มากกว่านี้ แทนที่จะมีแต่เกลือกับพริกไทยให้เลือกเท่านั้น

อิมแล้วคุณอิริคกับคุณปรีชัยก็ชวนไปเล่นแข่งขันโต๊ะเกมส์ (ไม่ใช่ตู้เกมส์) มีวัยรุ่นฝรั่งมาเล่นกันเต็มทั้งหญิงและชาย เล่นเกมส์ต่าง ๆ จนได้เวลาจึงชวนกันกลับ คุณอิริคอยากให้เราเห็นทิวทัศน์ที่สูงเป็นทุ่งกว้าง จึงขับรถพาไปพักรถและอธิบายให้ทราบ ว่า ที่เห็นบนยอดเนินเขาสิบ ๆ นั้นคือเมืองลักเซมเบิร์ก ส่วนลึกเข้าไปทางขวามือคือเขตประเทศเยอรมันนี่ วันนี้คงไม่มีเวลาพาไปถึงเมืองหลวงได้ เพราะเป็นเวลาเกือบบ่ายสี่โมงแล้ว หากลับจะแวะเมืองบาสตองอีกครั้ง (กลางเมืองย่านธุรกิจเมืองบาสตองมีรถดินตะขาบของอเมริกันตั้งแสดงให้คนดูและเล่นได้) เพื่อซื้อไส้กรอกเยอรมันที่อร่อยมากไปกินที่บ้านค่านี่ เราถึงบ้านเอาหมอกมากกว่า พอถึงบ้านก็ช่วยกันทำอาหารค่ำแบบไทย ๆ กินกัน คือขนมจีนแกงเผ็ดไก่คนละจานสองจานก็ปาเข้าไปเกือบสี่ทุ่มแล้ว ■



เกร็ด “กัญชา” ในวรรณกรรมเรื่องขุนช้างขุนแผน



ดร.สุนทร คำยอด

อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้



ภาพที่ 1 พลลิงหัน สูป และเมากัญชา ภาพจิตรกรรมฝาผนังระเบียงวัดศรีรัตนศาสตร์ดาราม
ห้องที่ 53 ตอนหนุมานอาสาอมพลับพลา และไมยราพสะกดทัพ

เกริ่นนำ

ท่ามกลางกระแสสังคมที่ได้เรียกร้องให้รัฐบาลพิจารณาถอด “กัญชา” ออกจากยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522 เป็นกฎหมายที่สืบเนื่องมาจาก “พระราชบัญญัติกัญชา” พุทธศักราช 2477 ในรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลในยุคนั้นยังเขียนด้วยคำว่า “กัญชา” แล้วจึงมาปรับเป็น “กัญชา” ภายหลังหากนับเนื่องจนถึงปัจจุบัน(พ.ศ.2561) กัญชา ได้ถูกนิยามให้เป็นยาเสพติดให้โทษมาเป็นเวลา 84 ปี ประเด็นดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าสนใจหากประเทศไทยสามารถ “ปลดล็อกกัญชา” จากยาเสพติดสู่พืชสมุนไพรนับได้ว่าเป็นการถือกำเนิดใหม่ของกัญชาจากผู้ร้ายตามกฎหมาย เป็นพืชเศรษฐกิจที่ช่วยชีวิตคนด้วยกฎหมายเช่นกัน เรื่องนี้มีผลอย่างไรคงต้องติดตามกันต่อไป หากบทความนี้จะชี้ชวนให้มองกัญชาจากวรรณคดีไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพื้นถิ่นอีกทั้งได้รับการยกย่องตามพระราชบัญญัติวรรณคดีสโมสรในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวว่าเป็นยอดของหนังสือประเภทกลอนเสภา ว่ามีมุมมองต่อพืชกัญชา และผู้บริโภคนกัญชาอย่างไร